

МИНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

Факультет філології та журналістики

Кафедра англійської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

_____ “ ____ ” _____ 200____ року

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНГЛІЙСЬКА МОВА В ЛІНГВОКОГНІТИВНІЙ
ПАРАДИГМІ**

для студентів 5 курсу

спеціальності 7.010103 “Педагогіка і методика середньої освіти. Мова та
література (англійська, німецька)”

Полтава – 2009

УДК 811.111(073)

ББК 81.432.1р30

Англійська мова в лінгвокогнітивній парадигмі. Програма навчальної дисципліни. – Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка, 2009. – 15 с.

Розробник – **T.B.Луньова**, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри англійської філології.

Рецензенти:

Пашіс Л.О., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри практики англійської мови Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

Вишня Н.Г., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка;

Сирота Ю.О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладу Полтавського інституту економіки і права ВМУРоЛ “Україна”.

Затверджено вченовою радою Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленка.

Протокол №3 від “29” жовтня 2009 р.

Головна мета дисципліни “Англійська мова в лінгвокогнітивній парадигмі” – ознайомити студентів з методологічним апаратом когнітивної лінгвістики як перспективного напрямку сучасного мовознавства, поглибити теоретичні знання студентів про англійську мову, розвинути навички рефлексивного ставлення до мови та уміння аналізу лінгвальних одиниць різних рівнів, а також уміння застосовувати теоретичні знання у викладацькій діяльності.

Вивчення курсу сприяє формуванню професійної компетенції учителів англійської мови.

Предметом вивчення спецкурсу є основні категорії, концепти, методи та прийоми дослідження мовних явищ, запропоновані когнітивною лінгвістикою, а також когнітивні виміри семантики та граматики англійської мови.

Завданням вивчення дисципліни є:

- вивчення термінологічного апарату когнітивної лінгвістики;
- ознайомлення із лінгвокогнітивними методами дослідження мовних феноменів;
- інтерпретація традиційних проблем мовознавства в цілому та англістики зокрема крізь призму лінгвокогнітивних студій;
- розгляд лінгвокогнітивних моделей різнопланових одиниць англійської мови;
- набуття навичок застосування методів, запропонованих когнітивною лінгвістикою, для аналізу мовного матеріалу.

Основними формами роботи під час вивчення дисципліни є лекції та семінарські заняття. Лекційні заняття передбачають використання інтерактивних методів. Підготовка до семінарських занять полягає в опрацюванні студентами теоретичних джерел та виконанні практичних завдань. Опанування матеріалом передбачає також самостійну роботу студентів. Вивчення дисципліни завершується екзаменом.

Курс належить до тих дисциплін теоретико-лінгвістичного циклу, які мають подвійну спрямованість: на отримання нових знань та на переосмислення уже відомого матеріалу. Курс насичений найсучаснішою інформацією й забезпечує обізнаність студентів зі світовими та вітчизняними здобутками в галузі лінгвокогнітивних досліджень останніх десятиліть. Водночас курс має профорієнтаційний потенціал, оскільки сприяє пробудженню в студентів дослідницької зацікавленості англійською мовою.

Основні вимоги до знань та вмінь студентів

По завершенню вивчення спецкурсу **студенти повинні знати й уміти:**

- знати основні категорії та концепти когнітивної лінгвістики та уміти їх тлумачити;
- володіти знаннями про методи дослідження, запропоновані когнітивною лінгвістикою, й уміти охарактеризувати кожний метод, визначаючи матеріал, гіпотезу дослідження, прийоми та метамову опису;
- розуміти й уміти пояснити лінгвокогнітивні моделі лінгвальних одиниць;
- уміти застосовувати лінгвокогнітивні моделі для пояснення будови англійської мови та її специфіки;
- уміти самостійно застосовувати методи когнітивної лінгвістики під час аналізу одиниць різних рівнів англійської мови.

Ключові терміни:

Cognitive/ conceptual metaphor, metaphoric expression, domain, mental space, conceptual blending/ integration, input space, generic space, blended space, emergent structure, text as a cognitive phenomenon, folk theory, parts of speech, base, frame, profile, information profile.

Критерії оцінювання

Оцінювання відповідей на теоретичні питання та виконання завдань з аналізу мовного матеріалу здійснюється за 4-балльною шкалою (“2”-“3”-“4”-“5”) і базується на врахуванні таких аспектів:

- адекватності відповіді поставленому питанню та адекватності виконаного аналізу поставленому завданню,
- глибини і повноти викладу матеріалу та аналізу,
- самостійності у підготовці.

Оцінка “5” виставляється, коли студент дав адекватну, вичерпну відповідь, продемонструвавши глибоке розуміння суті поставленого питання чи здійснив адекватний і глибокий аналіз мовного матеріалу.

Оцінка “4” виставляється, коли студент, давши в цілому адекватну відповідь, не достатньо розкрив суть проблеми, а здійснений аналіз мовного матеріалу не доведений до логічного кінця.

Оцінка “3” виставляється, коли студент дав репродуктивну відповідь і здійснив лише поверховий аналіз.

Оцінка “2” виставляється, коли студент не виконав завдання або виконав його з грубими помилками.

Програмовий матеріал

Курс розрахований на: 30 годин для студентів денної форми навчання та 60 годин для студентів заочної форми навчання:

денна форма навчання (ДФН):

аудиторні заняття – 18 годин: лекційні заняття – 10 годин, семінарські заняття – 8 годин; самостійна робота – 12 годин;

заочна форма навчання (ЗФН):

аудиторні заняття – 20 годин: лекційні заняття – 10 годин, семінарські заняття – 10 годин; самостійна робота – 40 годин;

Перелік тем, винесених на лекційне опрацювання

1. The theory of conceptual metaphor

ДФН 2 години, ЗФН 2 години

Traditional vs. cognitive approach to the study of metaphor. The structure of conceptual metaphor. The main features of conceptual metaphor. Types of conceptual metaphor.

2. Mental spaces theory and the theory of conceptual integration

ДФН 2 години, ЗФН 2 години

Mental spaces theory. The structure of the blend. The process of blending. Blending vs. cognitive metaphor: common and different features. Blending and human thought.

3. Cognitive poetics

ДФН 2 години, ЗФН 2 години

Cognitive poetics as a new approach to text analysis: its object of investigation, tasks, and methods. Text as a cognitive phenomenon. Text analysis in the terms of conceptual blending.

4. Cognitive grammar

ДФН 2 години, ЗФН 2 години

The problem of “parts of speech” in cognitive perspective. Cognitive characteristics of the main parts of speech. The conception of parts of speech of S.A.Zhabotynska. R.Langacker’s cognitive grammar.

5. Cognitive analysis of different types of discourse

ДФН 2 години, ЗФН 2 години

Metaphors in scholarly works. Information profiles in scholarly works. Peculiarities of English scholarly works. Traditional and cognitive analysis of political discourse. The role of metaphors in political discourse. Metaphorical presentation of war in modern political discourse.

Перелік тем, внесеніх на обговорення на семінарських заняттях

1. Conceptual metaphors in English

ДФН 2 години, ЗФН 4 години

Traditional vs. cognitive approach to the study of metaphor. The structure of conceptual metaphor. The main features of conceptual metaphor. Types of conceptual metaphor. Conceptual metaphor and English phrasal verbs.

2. Conceptual integration and the semantics of English texts

ДФН 2 години, ЗФН 2 години

Mental spaces theory. The structure of the blend. The process of blending. Blending vs. cognitive metaphor: common and different features. Blending and human thought.

Cognitive poetics as a new approach to text analysis: its object of investigation, tasks, and methods. Text analysis in the terms of conceptual blending.

3. Cognitive dimensions of English grammar

ДФН 2 години, ЗФН 2 години

The problem of “parts of speech” in cognitive perspective. Cognitive characteristics of the main parts of speech. The conception of English parts of speech of S.A.Zhabotynska. R.Langacker’s cognitive grammar.

4. Cognitive analysis of different types of modern discourse in English

ДФН 2 години, ЗФН 2 години

Metaphors in scholarly works. Information profiles in scholarly works. Peculiarities of information profiles in English scholarly papers as compared with the Ukrainian ones. The role of metaphors in political discourse.

Самостійна робота

1. Doing cognitive analysis of the favourite poem/ song

ДФН 6 годин (no shorter than 20 lines), **ЗФН 10 годин** (no shorter than 30 lines)

2. Writing an essay “The Metaphors I Have Lived By in the University”

ДФН 6 годин (500 words), **ЗФН 15 годин** (1200 words)

3. Analyzing an article on the current education policy of the USA/ Great Britain in terms of conceptual metaphor.

ЗФН 15 годин

Форма контролю – екзамен

Структура екзаменаційного білета: 2 теоретичних питання та 1 практичне завдання, яке полягає в аналізові речення із застосуванням методу аналізу в термінах концептуальної метафори.

Перелік теоретичних питань, що виносяться на екзамен:

1. Traditional and cognitive treatment of metaphor.
2. The main features of conceptual metaphor.
3. The structure of conceptual metaphor.
4. Types of conceptual metaphor.
5. Conceptual metaphor and English phrasal verbs.
6. Mental spaces and domains.
7. The theory of conceptual integration: the structure of a blend.
8. The process of blending.
9. Blending vs. cognitive metaphor: common and different features of the theories.
10. Metaphors, blends and human reasoning.
11. Cognitive poetics as a new approach to text analysis.
12. Parts of speech: traditional vs. cognitive approach.
13. The conception of parts of speech of S.A.Zhabotynska.
14. The conception cognitive grammar of R.Langacker.
15. The notion of domain. Types of domains.
16. The notion of profiling.
17. Noun: traditional vs. cognitive approach to description.
18. Verb: traditional vs. cognitive approach to description.
19. Adjective: traditional vs. cognitive approach to description.
20. Numerals: traditional vs. cognitive approach to description.
21. Prepositions: traditional vs. cognitive approach to description.
22. Metaphors in scholarly works.
23. Information profiles in scholarly works.
24. Conceptual peculiarities of English scholarly papers.
25. The role of metaphors in political discourse.
26. Metaphorical presentation of war in modern political discourse.

Приклад речень для аналізу: *He decided to go and meet his doom. She is boiling with anger.*

Список рекомендованої літератури

Монографії

Бабушкин А.П. Типы концептов в лексико-фразеологической семантике языка. – Воронеж: Изд-во Воронежского государственного университета, 1996.

Бєлехова Л.І. Словесний поетичний образ в історико-типологічній перспективі: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі американської поезії). – Херсон: Айлант, 2002.

Болдырев Н.Н. Когнитивная семантика: Курс лекций по английской филологии. – Тамбов: Изд-во Тамбов. ун-та, 2000.

Булатецька Л.І. Теорія і теоретизація у лінгвістиці. – Вінниця: Нова книга, 2004.

Жаботинская С.А. Когнитивные и номинативные аспекты класса числительных (на материале современного английского языка). – М.: ИЯ РАН, 1992.

Кагановська О.М. Текстові концепти художньої прози: (На матеріалі французької романістики середини ХХ сторіччя). – К.: Вид. центр КНЛУ, 2002.

Кубрякова Е.С. Части речи с когнитивной точки зрения. – М.: Институт языкознания РАН, 1997.

Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. XXIII. Когнитивные аспекты языка. – М.: Прогресс, 1988.

Попова З.Д., Стернин И.А. Понятие “концепт” в лингвистических исследованиях. – Воронеж: Изд-во ВГУ, 1999.

Рахилина Е.В. Когнитивный анализ предметных имён: семантика и сочетаемость. – М.: Русские словари, 2000.

Роль человеческого фактора в языке: Язык и картина мира. – М.: Наука, 1988.

Стернин И.А., Карасик В.И. Антология концептов. – М.: Гнозис, 2007.

Теория метафоры: Сборник: Пер. с англ., фр., нем., исп., польск. яз. / Общ. ред. Н.Д.Арутюновой и М.А.Жирмунской. – М.: Прогресс, 1990.

Фразеология в контексте культуры. - М.: Языки русской культуры, 1999.

Язык и наука к. 20 века. – М.: Наука, 1995.

Bierwiaczonek B. A Cognitive Study of the Concept of LOVE in English. – Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2002.

Eco U. Kant and Platypus. Essays on Language and Cognition. – San Diego, New York, London: A Harvest Book Harcourt, Inc. / translated from the Italian by Alstair McEwen. – 2000.

Fauconnier G. Mappings in Thought and Language. – Cambridge: Cambridge University press, 1997.

Fauconnier G. Mental Spaces. – Cambridge: Cambridge University press, 1994.

Fauconnier G., Turner M. The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities. – New York: Basic Books, 2002.

Johnson M. Moral Imagination: implications of cognitive science for ethics. – Chicago; L.: The University of Chicago Press, 1993.

Johnson M. The Body in the Mind (The Bodily Basis of Meaning, Imagination, and Reason). – Chicago and London: The University of Chicago Press, 1987.

Kövecses Z. Metaphor and Emotion. Language, Culture, and Body in Human Feeling. – Cambridge: Cambridge University Press, 2000.

Kövecses Z. Metaphor. A Practical Introduction. – Oxford: Oxford University Press, 2002.

Lakoff G. The Contemporary Theory of Metaphor // Metaphor and Thought / ed. by A.Ortony – Cambridge: Cambridge University Press, 1993. – 678p. – P.202-251.

Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By. – Chicago and London: The University of Chicago Press, 1980.

Lakoff G., Turner M. More than Cool Reason. A Field Guide to Poetic Metaphor. – Chicago and London: The University of Chicago Press, 1989.

Lakoff J., Johnson M. Philosophy in the Flesh. The Embodied Mind and Its Challenge to Western Thought. – NY.: Basic Books, 1999.

Langacker R.W. Foundations of Cognitive Grammar. – Vol.I.: Theoretical Prerequisites. – Stanford: Stanford University Press. – 1999.

Paxman D.V. Voyage into Language: space and the linguistic encounter, 1550-1800. – Hampshire: Ashgate, 2003.

Pederson E., Nuyts J. Overview: on the Relationship between Language and Conceptualization // Language and Conceptualization / ed. by Nuyts J., Pederson E. – Cambridge: Cambridge University Press, 1999.

Schmid H.-J. English Abstract Nouns as Conceptual Shells. From Corpus to Cognition. – Berlin, N-Y.: Mouton de Gruyter, 2000.

Tissari H. LOVEscapes. Changes in prototypical senses and cognitive metaphors since 1500. – Helsinki: Société Néophilologique, 2003.

Turner M. Cognitive Dimensions of Social Science. – Oxford: Oxford University Press, 2001.

Turner M. The Literary Mind. - N-Y; Oxford: Oxford University Press, 1998.

Ungerer F., Schmid H.-J. An Introduction to Cognitive Linguistics. – London and New York: Longman, 1996.

Cmammi

Clausner Timotey C., Croft William. Domains and image schemas // Cognitive Linguistics. – 1999. – Vol. 10. – No. 10-1. – P. 1-31.

Langacker R.W. Discourse in Cognitive Grammar // Cognitive linguistics. – 2001. – Vol. 12. – №12-2.

Paradis C. Adjectives and Boundedness // Cognitive linguistics. – 2001. – Vol. 12. – №12-2. – P. 47-65.

Бацевич Ф.С. Когнітивне та лінгвальне в процесах вербалізації (на матеріалі аномальних висловлювань) // Мовознавство. – 1997. – № 6. – С. 30-36.

Васильєва Е.В. Отражение взаимоотношений ИНДИВИДА и ГРУППЫ в русской языковой картине мира // Вестник Московского университета. Серия 9. Филология. – 2001. – №4. – С. 82-93.

Вежбицкая А. Культурно-обусловленные сценарии и их когнитивный статус // Язык и структура знания. – М.: Наука, 1990.

Воркачев С.Г. От лингвоконцептологии к лингвоидеологии: поиски метода // Vita in Lingua: К юбилею профессора С.Г.Воркачева / Отв. ред. В.И.Карасик. – Краснодар: Атриум, 2007. – С. 39-60.

Данилюк С.С. Семантичне структурування англомовних електронних наукових текстів (на матеріалі персональних веб-сторінок лінгвістів) // Філологічні науки. Збірник наукових праць. – Суми: СумДПУ, 2008. – С. 244-249.

Жаботинская С.А. Когнитивная лингвистика: принципы концептуального моделирования // Лінгвістичні студії. Випуск II. – Черкаси: Сіяч, 1997. – 198с. – С. 3-11.

Жаботинская С.А. Концептуальный анализ: типы фреймов // Вісник Черкаського державного університету ім.Б.Хмельницького. Серія Філологічні науки. – Черкаси. – 1999. – Вип.11. – С. 12-25.

Жаботинская С.А. Теория номинации: когнитивный ракурс // Вестник МГУ. – 2003. – Вып. 478. Лексика в разных типах дискурса. – С. 145-164.

Ипполитов О.О. О структуре концепта “дорога” в русском языке // Композиционная семантика: Материалы Третьей Международной шк.-семинара по когнитив. лингвистике, 18-20 сент. 2002г. / Отв. ред. Н.Н.Болдырев. – Ч.І. – Тамбов: Изд-во ТГУ им. Г.Р.Державина, 2002. – С. 92-94.

Иришанова О.К. О теории концептуальной интеграции // Известия АН. Серия литературы и языка, 2001, том 60, № 3. – С. 44-49.

Картина мира: лексикон и текст (на материале английского языка) – Сборник научных трудов. – Московский государственный лингвистический университет. – Вып. 375. – М., 1991.

Композиционная семантика: Материалы Третьей Международной шк.-семинара по когнитив. лингвистике, 18-20 сент. 2002г. / Отв. ред. Н.Н.Болдырев; Редкол.: Е.С.Кубрякова, Е.М.Позднякова, В.Б.Гольдберг и др.: В 2ч. Ч.І. Тамбов: Изд-во ТГУ им. Г.Р.Державина, 2002.

Кравченко В.Л. Мовна репрезентація концепту ЄВРОПА в єроінтеграційному дискурсі // Англійська філологія: проблеми лінгвістики, літературознавства, лінгводидактики. – Полтава: Техсервіс, 2007. – С. 60-69.

Лукин О.В. Части речи в средние века (предпосылки и контекст) // Вопросы языкознания. – 2001. – № 6. – С. 138-145.

Попова З.Д., Стернин И.А. Семантико-когнитивный подход как направление когнитивной лингвистики // Vita in Lingua: К юбилею профессора С.Г.Воркачева / отв. ред. В.И.Карасик. – Краснодар: Атриум, 2007. – С. 171-180.

Приходько А.Н. Концепт ORDNUNG как мерная единица немецкого этнического менталитета (лингвокультурный аспект) // Vita in Lingua: К юбилею профессора С.Г.Воркачева / Отв. ред. В.И.Карасик. – Краснодар: Атриум, 2007. – С. 158-171.

Романенко А.П. Советская философия языка: Е.Д.Поливанов – Н.Я.Марр // Вопросы языкознания. – 2001. – № 2. – С. 110-122.

Самигуллина А.С. Когнитивная лингвистика и семиотика // Вопросы языкознания. – 2007. – № 3. – С. 11-24.

Смирницкая О.А. Наименование космических объектов в мифе и языке // Вестник Московского университета. Серия 9. Филология. – 2002. – №1. – С. 7-21.

Фрумкина Р.М. Лингвист как познающая личность // Язык и когнитивная деятельность. – М., 1989.

Чернейко Л.О. Металингвистика: хаос и порядок // Вестник Московского университета. Серия 9. Филология. – 2001. – №5. – С. 39-52.

Чернейко Л.О. Научные парадигмы и сублогические модели языка и слова // Вестник Московского ун-та. Сер. 9 Филология. – 1996. – № 3. – С.117-131.

Ortony A. Metaphor, language, and thought // Metaphor and Thought / ed. by A.Ortony. – Cambridge: Cambridge University Press, 1993.

Raymond W., Gibbs Jr. Taking Metaphor out of Heads and Putting it into the Cultural World // Metaphor in Cognitive Linguistics: Selected papers from the fifth international cognitive linguistic conference. Amsterdam, July 1997. – Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 1997.

Senft G. What Do We Really Know about Nominal Classification Systems? // Systems of Nominal Classification / ed. by G.Senft. – Cambridge: Cambridge University Press, 2000. – 350p. – P. 11-49.

Vorobyova O. “The Mark on the Wall” and literary fancy: A cognitive sketch // Cognition and Literary Interpretation in Practice / Ed. by H. Veivo, B.Petterson and M.Polvinen. – Helsinki: Helsinki University Press, 2005.

Vorobyova O.P. Close Reading Techniques in the Language-Through-Literature Classroom: A Cognitive Perspective // Innovative Approaches to Teaching Foreign Languages and Cultures in the New Millennium / International Conference: Abstracts of Papers. Dnipropetrovsk, Ukraine, September 20-22, 2002. – Dnipropetrovsk: Dnipropetrovsk University of Economics and Law, 2002. – P. 18-21.

Zhabotynska S. Author-profile in scholarly papers: Anglo-American vs. Ukrainian/Russian // Approaches to the Pragmatics of Scientific Discourse. – Peter Lang, 2001. – P. 73-89.

Zhabotynska S.A. Shorts, Breeches, and Bloomers: Plurality in Blends // Hougaard A., Steffen N. L., eds. The Way We Think. Odense Working Papers in Language and

Communication. – Odense: University of Southern Denmark, 2002. – No 23. – V. 2. – P. 127-142.

Дисертації та автореферати

Багацька О.В. Концепт РІВНОВАГА в сучасних американських оповіданнях: лексико-граматичний та наративний аспекти: Автореф. дис... канд. філол.: 10.02.04; Київ. нац. лінгв. ун-т. – К., 2007.

Борисов О.О. Мовні засоби вираження емоційного концепту страх: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі сучасної англомовної художньої прози): Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04 / Донецьк. нац. ун-т. – Донецьк, 2005.

Горобець І.С. Мовні засоби відтворення концепту ЗЛОЧИНЕЦЬ у сучасній американській художній прозі та газетній публіцистиці: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04 / Донецьк. нац. ун-т. – Донецьк, 2007.

Козак С.В. “Людина і природа” у літературно-художньому дискурсі: досвід фреймового аналізу (на матеріалі романів Е.Штріттматтера і Т.Гарді): Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04; Одес. нац. ун-т ім. І.І.Мечникова. – Одеса, 2007.

Луньова Т.В. Лексикализований концепт ГАРМОНІЯ в сучасній англійській мові: структура і комбінаторика: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04 / Київ. нац. лінгв. ун-т. – К., 2006.

Павкін Д.М. Образ Чарівної Країни в романах Дж.Р.Р.Толкієна: лінгвокогнітивний аналіз: Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. – Черкаси, 2002.

Пальчевська О.С. Концепт ШЛЯХ в англійській, французькій та українській мовах: лінгвокогнітивний та етнолінгвістичний ракурси: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.15 / Донецьк. нац. ун-т. – Донецьк, 2006.

Сорока Т.В. Концепти “дім” і “родина” в російській, англійській та французькій мовній свідомості: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.15 / Донецький національний ун-т. – Донецьк, 2006.

Чорновол-Ткаченко О.О. Вербалізація концепту ВЛАДА у сучасному британському газетному дискурсі: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04 Харків. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. – Харків, 2007.

Шамаєва Ю.Ю. Когнітивна структура концепту “радість” (на матеріалі англійської мови): Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04 / Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. – Харків, 2004.

Довідкова література

Краткий словарь когнитивных терминов/ Е.С.Кубрякова, В.З.Дем'янков, Ю.Г.Панкрац, Л.Г.Лузина, под общ. ред. Е.С.Кубряковой. – М., 1996

Лингвистический энциклопедический словарь. / Гл. ред. В.Н.Ярцева. – М.: Сов. энциклоп., 1990.

Штерн І.Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики. Енцикл. словник для фахівців з теоретич. гуманіт. дисциплін та гуманіт. інф-ки. – К.: АртЕк, 1998.

